Galutinis variantas
2013 m. kovas

Tarptautinis audito standartas

610-asis TAS (2013 m. persvarstytas) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“

ir

Atitinkami kitų TAS pakeitimai

IAASB International Auditing and Assurance Standards Board®

Šį dokumentą parengė ir patvirtino Tarptautinė audito ir užtikrinimo standartų valdyba (TAUSV).

TAUSV kartu su Viešojo intereso priežiūros taryba, prižiūrinčia TAUSV veiklą, ir TAUSV konsultacine patariamąja grupe, kuri atstovauja visuomenės nuomonę dėl standartų ir gairių kūrimo, pagal bendrą standartų rengimo procesą rengia audito ir užtikrinimo standartus bei gaires, kuriuos gali naudoti buhalteriai profesionalai.

TAUSV tikslas – parengti aukštos kokybės audito, užtikrinimo ir kitus susijusius standartus, taip pat palengvinti tarptautinių ir nacionalinių audito ir užtikrinimo standartų konvergenciją atsižvelgiant į visuomenės interesus. Dėl šių priežasčių būtina padidinti praktikos kokybę ir suderinamumą pasaulyje bei sustiprinti visuomenės pasitikėjimą pasauline audito ir užtikrinimo profesija.

Tarptautinė buhalterių federacija (TBF) remia struktūras ir procesus, kurie yra TAUSV veiklos pagrindas.

© 2013 m. kovas. Autoriaus teisės priklauso Tarptautinei buhalterių federacijai (TBF). Informacija apie autorių teises, prekių ženklus ir leidimus pateikta 30 psl.

610-ASIS TARPTAUTINIS AUDITO STANDARTAS (2013 m. PERSVARSTYTAS)

VIDAUS AUDITORIŲ DARBO NAUDOJIMAS

(Galioja 2013 m. gruodžio 15 d. ar vėliau pasibaigiančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui, išskyrus pilka spalva pažymėtas nuostatas, kurios susijusios su tiesiogine vidaus auditorių pagalba ir kurios galioja 2014 m. gruodžio 15 d. ar vėliau pasibaigiančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui.)

TURINYS

	Dalis
Įvadas	
Šio TAS taikymo sritis	1–5
Ryšys tarp 315-ojo TAS (persvarstyto) ir 610-ojo TAS (2013 m. persvarstyto)	6–10
Išorės auditoriaus atsakomybė už auditą	11
Įsigaliojimo data	12
Tikslai	13
Apibrėžtys	14
Reikalavimai	
Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą	15–20
Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas	21–25
Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą	26–32
Tiesioginės vidaus auditorių pagalbos naudojimas	33–35
Dokumentavimas	36–37
Taikymas ir kita aiškinamoji medžiaga	
Vidaus audito funkcijos apibrėžtis (žr. 2 dalį ir 14 dalies a punktą)	A1–A4
Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą	A5–A23
Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas	A24–A30
Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą	A31–A39
Tiesioginės vidaus auditorių pagalbos naudojimas (žr. 34 dalis) 34)	A40–A41

610-asis tarptautinis audito standartas (TAS) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ (2013 m. persvarstytas) turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į 200-ąjį TAS „Bendrieji nepriklausomo auditoriaus tikslai ir audito atlikimas pagal tarptautinius audito standartus“.

Įvadas

Šio TAS taikymo sritis

1. Šiame tarptautiniame audito standarte (TAS) aptariamos išorės auditoriaus pareigos, jeigu jis naudoja vidaus auditorių darbą. Tai apima: a) vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimą, renkant audito įrodymus ir b) tiesioginę vidaus auditorių pagalbą jiems nurodant, prižiūrint ir peržiūrint jų darbą.

2. Šis TAS netaikomas įmonėms, kuriose nėra vidaus audito funkcijos (žr. A2 dalį).

3. Šio TAS reikalavimai, susiję su tokią funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimu, netaikomi įmonei, kurioje yra vidaus audito funkcija, jeigu:

   a) funkciją atliekančių asmenų pareigos ir veikla nesusijusios su auditu; arba

   b) remdamasis preliminariu supratimu apie funkciją, kurį auditorius įgijo atlikęs procedūras pagal 315-ąjį TAS (persvarstytą),[1] išorės auditorius nesitiki naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo surinkti audito įrodymus.

   Šiame TAS nėra nuostatų, kuriose nurodoma, kad išorės auditorius turi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą keisti procedūrų, kurias išorės auditorius privalo atlikti tiesiogiai, pobūdį arba laiką, arba sumažinti jų apimtį. Sprendimo dėl bendrosios audito strategijos nustatymo priėmimas tebėra išorės auditoriaus pareiga.

4. Be to, šio TAS reikalavimai, susiję su tiesiogine pagalba, netaikomi, jeigu išorės auditorius neketina naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą.

5. Pagal kai kurių jurisdikcijų įstatymus arba teisės aktus, kuriais išorės auditorius remiasi savo darbe, jam gali būti draudžiama arba tam tikra apimtimi leidžiama naudotis vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbu arba tiesiogine vidaus auditorių pagalba.

   TAS nuostatos nepažeidžia įstatymų arba kitų teisės aktų, kuriais reglamentuojamas finansinių ataskaitų auditas[2]. Todėl tokie draudimai arba apribojimai neužkerta kelio išorės auditoriui laikytis TAS (žr. A31 dalį).

Ryšys tarp 315-ojo TAS (persvarstyto) ir 610-ojo TAS (2013 m. persvarstyto)

6. Daugelyje įmonių vidaus audito funkcija yra vidaus kontrolės ir valdymo sistemos dalis. Vidaus audito funkcijos tikslai ir apimtis, ją atliekančių asmenų pareigų pobūdis ir organizacinis statusas, įskaitant funkciją atliekančių asmenų įgaliojimus ir atskaitingumą, yra labai įvairūs ir priklauso nuo įmonės dydžio ir struktūros, vadovybės ir, jeigu taikytina, nuo už valdymą atsakingų asmenų reikalavimų.

7. 315-ajame TAS (persvarstytame) nurodyta, kaip vidaus audito funkciją atliekančių asmenų žinios ir patirtis gali papildyti išorės auditoriaus įgytą supratimą apie įmonę ir jos aplinką bei padėti nustatyti ir įvertinti reikšmingo iškraipymo riziką. Taip pat 315-ajame (persvarstytame)[3] paaiškinta, kaip veiksmingai bendraudami vidaus ir išorės auditoriai gali sukurti aplinką, kurioje išorės auditorius galėtų būti informuotas apie reikšmingus dalykus, galinčius daryti įtaką išorės auditoriaus darbui.

[1] 315-asis TAS „Reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymas ir įvertinimas susipažįstant su įmone ir jos aplinka“ (persvarstytas).
[2] 200-ojo TAS „ Bendrieji nepriklausomo auditoriaus tikslai ir audito atlikimas pagal tarptautinius audito standartus“ A55 dalis.
[3] 315-ojo TAS (persvarstyto) A116 dalis.

8. Atsižvelgiant į tai, ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda tinkamai palaikyti vidaus auditoriaus objektyvumą ir vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygį, bei į tai, ar funkciją atliekantys asmenys laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio, išorės auditorius taip pat gali naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą, kuris suteikia naudingos ir papildomos informacijos. Šiame TAS nagrinėjama išorės auditoriaus pareigos, kai išorės auditorius, remdamasis išankstiniu supratimu apie vidaus audito funkciją, įgytu atlikus procedūras pagal 315-ąjį TAS (persvarstytą)[4], tikisi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą kaip surinktų audito įrodymų dalį. Naudojant tokį darbą keičiasi audito procedūrų, kurias išorės auditorius privalo tiesiogiai atlikti, pobūdis, atlikimo laikas arba mažėja apimtis.

9. Be to, šis TAS taip pat reglamentuoja išorės auditoriaus pareigas, jeigu jis nusprendžia naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, kurią jie teikia pagal išorės auditoriaus nurodymus, jam prižiūrint ir peržiūrint jų darbą.

10. Tam tikri įmonės darbuotojai gali atlikti procedūras, kurios panašios į vidaus audito funkciją atliekančių asmenų atliekamas procedūras. Tačiau tokios procedūros laikomos vidaus kontrole ir viena iš auditoriaus pareigų, siekiant įvertinti riziką pagal 330-ąjį TAS[5], būtų įrodymų apie tokios kontrolės veiksmingumą surinkimas, nebent tokias procedūras, įskaitant kokybės kontrolę, atlieka objektyvūs ir kompetentingi asmenys, kurie laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio.

Išorės auditoriaus atsakomybė už auditą

11. Išorės auditorius yra visiškai atsakingas už pareikštą auditoriaus nuomonę, todėl, išorės auditoriui naudojant vidaus audito funkciją atliekančių asmenų atliktą darbą arba tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, jo atsakomybė už užduotį nesumažėja. Nors jie gali atlikti audito procedūras, kurios panašios į išorės auditoriaus atliekamas procedūras, nei vidaus audito funkciją atliekantys asmenys, nei vidaus auditoriai nėra taip nepriklausomi nuo įmonės, kaip to reikalaujama iš išorės auditoriaus, atliekančio finansinių ataskaitų auditą pagal 200-ąjį TAS.[6] Todėl šiame TAS aprašytos sąlygos, kurios būtinos, kad išorės auditorius galėtų naudoti vidaus auditorių atliekamą darbą. Standarte taip pat apibrėžtas darbas, kurį būtina atlikti siekiant surinkti pakankamų tinkamų įrodymų, kad vidaus audito funkciją atliekančių asmenų atliktas darbas arba vidaus auditorių suteikta tiesioginė pagalba yra tinkamas audito tikslams pasiekti. Reikalavimai yra skirti sukurti išorės auditoriaus sprendimų dėl vidaus auditorių darbo naudojimo priėmimo tvarką, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui tokiu darbu arba netinkamam jo naudojimui.

Įsigaliojimo data

12. Šis TAS galioja 2013 m. gruodžio 15 d. ar vėliau pasibaigiančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui, išskyrus pilka spalva pažymėtas nuostatas, kurios susijusios su tiesiogine vidaus auditorių pagalba ir kurios galioja 2014 m. gruodžio 15 d. ar vėliau pasibaigiančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui.

Tikslai

13. Kai įmonėje yra vidaus audito funkcija ir išorės auditorius tikisi naudoti tokią funkciją atliekančių asmenų darbą siekdamas pakeisti audito procedūrų, kurias išorės auditorius turi atlikti tiesiogiai, pobūdį, atlikimo laiką arba apimtį, arba naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, išorės auditoriaus tikslai yra tokie:

    a) nuspręsti, ar jis gali naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą arba tiesioginę vidaus auditorių pagalbą ir, jeigu gali, kokiose srityse ir kokia apimtimi;

    ir tai nusprendęs:

[4] Žr. 15–25 dalis.
[5] 330-asis TAS „Auditoriaus atsakas į vertintą riziką“.
[6] 200-ojo TAS 14 dalis.

b) jeigu naudojamas vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas, nuspręsti, ar šis darbas tinkamas naudoti audito tikslais; ir

c) jeigu naudojama tiesioginė vidaus auditorių pagalba, tinkamai pateikti nurodymus ir prižiūrėti bei peržiūrėti jų darbą.

Apibrėžtys

14. Tarptautiniuose audito standartuose sąvokos vartojamos toliau apibrėžtomis reikšmėmis:

a) vidaus audito funkcija – įmonės funkcija, kurią atliekantys asmenys vykdo užtikrinimo ir konsultavimo veiklą, skirtą įmonės valdymui, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės procesų veiksmingumui įvertinti ir pagerinti (žr. A1–A4 dalis);

b) tiesioginė pagalba – vidaus auditorių darbo naudojimas atlikti audito procedūras pagal išorės auditoriaus nurodymus ir jam prižiūrint bei peržiūrint tokį darbą.

Reikalavimai

Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą

Vidaus audito funkcijos įvertinimas

15. Išorės auditorius turi nustatyti, ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas galėtų būti tinkamas audito tikslams pasiekti, įvertinęs šiuos dalykus:

a) kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditoriaus objektyvumą (žr. A5–A9 dalis);

b) vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygį (žr. A5–A9 dalis); ir

c) ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio bei vykdo kokybės kontrolę (žr. A10–A11 dalis).

16. Išorės auditorius neturėtų naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo, jeigu išorės auditorius nustato, kad:

a) funkcijos organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros nepadeda tinkamai palaikyti vidaus auditorių objektyvumo;

b) funkciją atliekantiems asmenims trūksta pakankamos kompetencijos; arba

c) vidaus audito funkciją atliekantys asmenys nesilaiko sisteminio ir disciplinuoto požiūrio bei nevykdo kokybės kontrolės (žr. A12–A14 dalis).

Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo, kuriuo gali būti naudojamasi, pobūdžio ir apimties nustatymas

17. Išorės auditorius turėtų apsvarstyti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų atlikto arba planuojamo atlikti darbo pobūdį ir apimtį bei jo svarbą išorės auditoriaus bendrajai audito strategijai ir audito planui kaip pagrindą, kuriuo remdamasis išorės auditorius galėtų nustatyti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimo sritis ir apimtį (žr. A15–A17 dalis).

18. Atlikdamas audito užduotį, išorės auditorius turėtų priimti visus reikšmingus sprendimus ir suplanuoti naudoti mažiau funkciją atliekančių asmenų darbo ir pats atlikti daugiau toliau nurodyto darbo tiesiogiai, kad užkirstų kelią netinkamam vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimui (žr. A15–A17 dalis):

    a) daugiau sprendimų turėtų priimti:

        i) planuodamas ir atlikdamas atitinkamas audito procedūras; ir

        ii) vertindamas surinktus audito įrodymus (žr. A18–A19 dalis);

    b) kuo didesnė įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika tvirtinimo lygmeniu, ypatingą dėmesį atkreipiant į riziką, kuri įvertinta kaip reikšminga (žr. A20–A22 dalis);

    c) kuo mažiau vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditoriaus objektyvumą; ir

    d) kuo mažesnis vidaus audito funkcijos kompetencijos lygis.

19. Išorės auditorius taip pat turėtų įvertinti, ar, atsižvelgus į viską, vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas numatyta apimtimi vis dar nulems išorės auditorius pakankamą dalyvavimą audito darbe, atsižvelgiant į tai, kad jis yra visiškai atsakingas už pareikštą auditoriaus nuomonę (žr. A15–A22 dalis).

20. Išorės auditorius, informuodamas už valdymą atsakingus asmenims apie planuojamą audito apimtį ir audito atlikimo laiką pagal 260-ąjį TAS[7], turėtų informuoti, kaip jis planuoja naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą (žr. A23 dalį).

Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas

21. Jeigu išorės auditorius planuoja naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą, išorės auditorius turi su funkciją atliekančiais asmenimis aptarti darbo naudojimo planą, pagal kurį bus derinama atitinkama jų veikla (žr. A24–A26 dalis).

22. Išorės auditorius turi peržvelgti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų ataskaitas, susijusias su funkciją atliekančių asmenų darbu, kurį išorės auditorius planuoja naudoti, kad įgytų supratimą apie jos atliktų audito procedūrų pobūdį ir apimtį bei susijusius pastebėjimus.

23. Išorės auditorius turėtų atlikti pakankamai audito procedūrų viso vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo pagrindu, kurį išorės auditorius planuoja naudoti, kad nuspręstų, ar darbas tinkamas audito tikslams, taip pat įvertinti, ar:

    a) funkciją atliekančių asmenų darbas buvo tinkamai suplanuotas, atliekamas, prižiūrimas, peržiūrimas ir dokumentuotas;

    b) buvo surinkta pakankamų tinkamų įrodymų, kurių reikia funkciją atliekantiems asmenims padaryti pagrįstas išvadas; ir

[7] 260-ojo TAS „Už valdymą atsakingų asmenų informavimas“ 15 dalis.

c) padarytos išvados yra tinkamos pagal aplinkybes, o funkciją atliekančių asmenų parengtos ataskaitos atitinka atlikto darbo rezultatus (žr. A27–A30 dalis).

24. Išorės auditoriaus audito procedūrų pobūdis ir apimtis turi būti pasirenkama atsižvelgiant į tokius išorės auditoriaus įvertinimus:

a) būtinų priimti sprendimų kiekį;

b) įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką;

c) kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą; ir

d) funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygį[8] (žr. A27–A29 dalis);

ir turi apimti kai kurių darbų pakartotinį atlikimą (žr. A30 dalį).

25. Išorės auditorius taip pat turi įvertinti, ar išorės auditoriaus išvados dėl vidaus audito funkcijos pagal šio TAS 13 dalį ir funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimo audito tikslams pasiekti pobūdis ir apimtis pagal šio standarto 16–17 dalis yra tinkami.

Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą

Sprendimas, ar atliekant auditą gali būti naudojama tiesioginė vidaus auditorių pagalba

26. Pagal įstatymus arba teisės aktus gali būti draudžiama išorės auditoriui naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą. Jeigu galioja tokia nuostata, 27–35 ir 37 dalys netaikomos (žr. A31 dalį).

27. Jeigu pagal įstatymus ar teisės aktus nedraudžiama naudoti tiesioginės vidaus auditorių pagalbos ir išorės auditorius atlikdamas auditą ketina naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, išorės auditorius turi įvertinti tai, ar kyla grėsmių objektyvumui, jų reikšmingumą ir vidaus auditorių, kurie teiks tokią pagalbą, kompetencijos lygį. Atlikdamas grėsmių vidaus auditorių objektyvumui buvimą ir svarbą vertinimą, išorės auditorius turi pateikti vidaus auditoriams paklausimus dėl interesų ir ryšių, galinčių kelti grėsmę jų objektyvumui (žr. A32–A34 dalis).

28. Išorės auditorius negali naudoti tiesioginės vidaus auditoriaus pagalbos, jeigu:

a) kyla reikšminga grėsmė vidaus auditoriaus objektyvumui; arba

b) vidaus auditorius neturi pakankamai kompetencijos atlikti pasiūlyto darbo (žr. A32–A34 dalis).

Sprendimas, kokio pobūdžio ir kokios apimties darbą skirti atlikti vidaus auditoriui, kuris teikia tiesioginę pagalbą

29. Siekdamas nuspręsti, kokio pobūdžio ir kokios apimties darbą galima būtų skirti vidaus auditoriams, ir kokio pobūdžio, kada ir kokos apimties nurodymų, priežiūros ir peržiūros reikia konkrečiomis aplinkybėmis, išorės auditorius turi apsvarstyti:

a) būtinų priimti sprendimų kiekį:

[8] Žr. 18 dalį.

i) planuodamas ir atlikdamas atitinkamas audito procedūras; ir

ii) vertindamas surinktus audito įrodymus;

b) įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką; ir

c) išorės auditoriaus atliktą grėsmių objektyvumui buvimo ir reikšmingumo bei vidaus auditoriaus, kuris teiks tokią pagalbą, kompetencijos lygio įvertinimą (žr. A35–A39 dalis).

30. Išorės auditorius negali naudoti tiesioginės vidaus auditorių pagalbos atlikti tokias procedūras, kurios:

a) apima reikšmingus sprendimus, kuriuos būtina priimti atliekant auditą (žr. A19 dalį);

b) susijusios su didesne įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika, kai nepakanka vien tik riboto sprendimo, kurį būtina priimti atliekant atitinkamas audito procedūras arba vertinant gautus audito įrodymus (žr. A38 dalis);

c) susijusios su darbu, kurį atliko vidaus auditoriai ir apie kurį vidaus audito funkcijas atliekantys asmenys jau pranešė arba praneš vadovybei arba už valdymą atsakingiems asmenims; arba

d) susijusios su sprendimais, kuriuos išorės auditorius priima pagal šį TAS, dėl vidaus audito funkcijas atliekančių asmenų ir jų darbo arba tiesioginės pagalbos naudojimo (žr. A35–A39 dalis).

31. Tinkamai įvertinęs, ar atlikdamas auditą naudos tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, ir, jeigu naudos, kokia apimtimi naudos, išorės auditorius, informuodamas už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį ir atlikimo laiką pagal 260-ąjį TAS[9], turi juos informuoti ir apie planuojamos naudoti tiesioginės vidaus auditorių pagalbos pobūdį ir apimtį, kad abi pusės galėtų susitarti, jog toks darbas nebus perteklinis, atsižvelgiant į užduoties aplinkybes (žr. A39 dalį).

32. Išorės auditorius turėtų įvertinti, ar, atsižvelgus į viską, tiesioginės vidaus auditorių pagalbos naudojimas numatyta apimtimi ir planuojamas vidaus audito funkcijas atliekančių asmenų darbo naudojimas vis dar nulems išorės auditoriaus pakankamą dalyvavimą audito darbe, atsižvelgiant į tai, kad jis yra visiškai atsakingas už pareikštą auditoriaus nuomonę.

Tiesioginės vidaus auditorių pagalbos naudojimas

33. Prieš pradėdamas naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą atlikti auditą, išorės auditorius turi:

a) gauti rašytinį įmonės įgalioto asmens patvirtinimą, kad vidaus auditoriams leidžiama laikytis išorės auditoriaus nurodymų ir kad įmonė nesikiš į darbą, kurį vidaus auditorius atlieka išorės auditoriaus nurodymu; ir

b) gauti rašytinį susitarimą su vidaus auditoriais, kad jie neatskleis konfidencialios informacijos apie tam tikrus išorės auditoriaus nurodytus dalykus ir informuos išorės auditorių apie bet kokias jų objektyvumui kilusias grėsmes.

[9] 260-ojo TAS 15 dalis.

34. Išorės auditorius turi teikti nurodymus vidaus auditoriams, prižiūrėti ir peržiūrėti jų atliktą darbą, susijusį su užduotimi, pagal 220-ąjį TAS[10] nuostatas. Tokiu atveju:

    a) spręsdamas dėl nurodymų, priežiūros ir peržiūros pobūdžio, atlikimo laiko ir apimties jis turi atsižvelgti į tai, kad vidaus auditoriai nėra nepriklausomi nuo įmonės, ir į veiksnių, nurodytų šio TAS 29 dalyje, vertinimo rezultatus;

    b) atlikdamas peržiūros procedūras, išorės auditorius turi sutikrinti kai kuriuos vidaus auditorių atlikto darbo rezultatus su pradiniais audito įrodymais.

    Išorės auditoriaus nurodymų vidaus auditoriams, jų darbo priežiūros ir peržiūros turėtų pakakti tam, kad išorės auditorius galėtų įsitikinti, jog vidaus auditoriai gavo pakankamų tinkamų įrodymų, skirtų pagrįsti tokio darbo išvadas (žr. A40–A41 dalis).

35. Teikdamas nurodymus vidaus auditoriams, prižiūrėdamas ir peržiūrėdamas jų atliktą darbą, išorės auditorius turi išlikti budrus ir pastebėti požymius, kad pagal 27 dalį atlikti jo įvertinimai nėra tinkami.

Dokumentavimas

36. Jeigu išorės auditorius naudojasi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbu, audito dokumentuose turi būti pateikiamas:

    a) šių dalykų įvertinimas:

        i) ar funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą;

        ii) funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygis; ir

        iii) ar funkciją atliekantys asmenys laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio, įskaitant kokybės kontrolę;

    b) naudojamo darbo pobūdis ir apimtis bei tokio sprendimo pagrindas; ir

    c) išorės auditoriaus atliktos procedūros, siekiant įvertinti naudojamo darbo tinkamumą.

37. Jeigu atlikdamas auditą išorės auditorius naudojasi tiesiogine vidaus auditorių pagalba, audito dokumentuose turi būti pateikta:

    a) grėsmių vidaus auditoriaus objektyvumui buvimo ir reikšmingumo bei vidaus auditorių kompetencijos teikti tiesioginę pagalbą lygio įvertinimas;

    b) sprendimo dėl vidaus auditorių atlikto darbo pobūdžio ir apimties pagrindas;

    c) kas peržiūrėjo atliktą darbą ir tokios peržiūros atlikimo laiką ir apimtį, kaip nurodyta 230-ajame TAS[11].

[10] 220-asis TAS „Finansinių ataskaitų audito kokybės kontrolė“.
[11] 230-asis TAS „Audito dokumentavimas“.

d) rašytiniai susitarimai, gauti iš įmonės įgaliotų asmenų ir vidaus auditorių pagal šio TAS 33 dalį; ir

e) vidaus auditorių, kurie audito užduoties metu teikė tiesioginę pagalbą, darbo dokumentai.

***

Taikymas ir kita aiškinamoji medžiaga

Vidaus audito funkcijos apibrėžtis (žr. 2 dalį ir 14 dalies a punktą)

A1. Vidaus audito funkcijos tikslai ir taikymo sritis paprastai apima užtikrinimo ir konsultavimo veiklą, kuria siekiama įvertinti ir pagerinti įmonės valdymo procesų, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės veiksmingumą. Tokia veikla būtų:

Su valdymu susijusi veikla

- Vidaus audito funkciją atliekantys asmenys gali vertinti valdymo procesą remdamiesi pasiektais tikslais tokiose srityse kaip etikos ir vertybių laikymasis, veiklos rezultatų valdymas ir atskaitomybė, tam tikrų organizacijos sričių informavimas apie riziką ir kontrolę, taip pat už valdymą atsakingų asmenų, išorės ir vidaus auditorių bei vadovybės bendravimo veiksmingumas.

Su rizikos valdymu susijusi veikla

- Vidaus audito funkciją atliekantys asmenys gali padėti įmonei nustatyti ir įvertinti rizikos pasireiškimo galimybes, pagerinti rizikos valdymą ir vidaus kontrolę (taip pat padidinti finansinės atskaitomybės proceso veiksmingumą).
- Vidaus audito funkciją atliekantys asmenys gali atlikti procedūras, kurios padėtų įmonei nustatyti apgaulę.

Su vidaus kontrole susijusi veikla

- Vidaus kontrolės įvertinimas. Vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims gali būti priskirtos tam tikros pareigos peržiūrėti kontrolės priemones, įvertinti, kaip jos veikia, ir pateikti su tuo susijusias rekomendacijas. Taip vidaus audito funkciją atliekantys asmenys pateikia užtikrinimą dėl kontrolės priemonių. Pavyzdžiui, vidaus audito funkciją atliekantys asmenys gali suplanuoti ir atlikti testus arba kitas procedūras, siekdami pateikti vadovybei ir už valdymą atsakingiems asmenims užtikrinimą dėl vidaus kontrolės, įskaitant kontrolės priemones svarbias auditui, sukūrimo, įgyvendinimo ir veikimo efektyvumo.
- Finansinės ir veiklos informacijos tikrinimas. Vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims gali būti priskirta pareiga peržiūrėti priemones, naudojamas siekiant nustatyti, įvertinti, klasifikuoti finansinę ir veiklos informaciją bei rengti jos ataskaitas, taip pat išnagrinėti atskirus dalykus, įskaitant išsamų ūkinių operacijų, sąskaitų likučių ir procedūrų patikrinimą.
- Veiklos peržiūra. Vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims gali būti priskirta pareiga atlikti įmonės veiklos, įskaitant nefinansinę įmonės veiklą, ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo peržiūrą.

- Atitikties įstatymams ir kitiems teisės aktams peržiūra. Vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims gali būti priskirta pareiga atlikti atitikties įstatymams, kitiems teisės aktams ir išorės reikalavimams peržiūrą, taip pat atitikties vadovybės politikai, nurodymams ir kitiems vidaus reikalavimams peržiūrą.

A2. Veiklą, panašią į vidaus audito funkciją atliekančių asmenų vykdomą veiklą, gali vykdyti kitos srities funkcijas atliekantys asmenys įmonėje. Dalis vidaus audito funkciją atliekančių asmenų veiklos arba visa veikla gali būti perleista vykdyti trečiosios šalies paslaugų teikėjui. Nei funkcijos pavadinimas, nei tai, ar veikla atliekama įmonės ar trečiosios šalies, nėra kriterijai, pagal kuriuos galima nuspręsti, ar išorės auditorius gali naudoti tokią funkciją atliekančių asmenų darbą. Tai labiau lemia veiklos pobūdis, kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą, kompetenciją ir sisteminį bei disciplinuotą požiūrį. Šiame TAS vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbu laikoma atitinkama kitas funkcijas atliekančių asmenų arba trečiųjų šalių paslaugų teikėjų, kuriems būdingos šios ypatybės, veikla.

A3. Paprastai asmenų, kurie turi ne tik vidaus audito funkcijos atlikimo pareigų, bet veiklos ir valdymo pareigų įmonėje, objektyvumui kyla grėsmė, dėl kurios jie negali būti laikomi vidaus audito funkcijos dalimi šio TAS įgyvendinimo tikslais, net jeigu jie gali vykdyti kontrolės veiklą, kuri gali būti patikrinta remiantis 330-uoju TAS.[12] Todėl savininko vadovo vykdoma stebėsenos kontrolė nebus laikoma lygiaverte vidaus audito funkcijai.

A4. Nors įmonės vidaus audito funkcijos ir išorės auditoriaus tikslai skiriasi, funkciją atliekantys asmenys gali atlikti audito procedūras, kurios yra panašios į išorės auditoriaus per finansinių ataskaitų auditą atliekamas procedūras. Jeigu procedūros panašios, išorės auditorius atlikdamas auditą gali naudotis funkciją atliekančių asmenų darbu vienu arba keliais iš šių būdų:

- gauti informaciją, kurios išorės auditoriui reikia įvertinti reikšmingo iškraipymo riziką dėl klaidos arba apgaulės. Šiuo atveju pagal 315-ąjį TAS (persvarstytą)[13] reikalaujama, kad išorės auditorius suprastų vidaus audito funkciją atliekančių asmenų pareigas, jų organizacinį statusą ir vykdomą veiklą, arba veiklą, kurią jie turi vykdyti, ir teikti paklausimus atitinkamiems vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims (jeigu įmonėje yra tokia funkcija); arba
- Jeigu pagal įstatymus arba kitus teisės aktus nedraudžiama arba tam tikra apimtimi leidžiama, išorės auditorius, tinkamai įvertinęs, gali nuspręsti naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą, atliktą per laikotarpį, iš dalies pakeisti audito įrodymus, kuriuos tiesiogiai turėtų surinkti išorės auditorius[14].

Be to, jeigu pagal įstatymus ar teisės aktus nedraudžiama arba tam tikra apimtimi leidžiama, išorės auditorius gali naudoti vidaus auditorius atlikti audito procedūras (šiame TAS tai vadinama „tiesiogine pagalba) pagal jo nurodymus ir jam prižiūrint ir peržiūrint tokį jų darbą[15].

[12] Žr. 10 dalį.
[13] 315-ojo TAS (persvarstyto) 6 dalies a punktas.
[14] Žr. 15–25 dalis.
[15] Žr. 26–35 dalis.

Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą

Vidaus audito funkcijos įvertinimas

Objektyvumas ir kompetencija (žr. 15 dalies a ir b punktus)

A5. Išorės auditorius priima profesinį sprendimą, siekdamas nustatyti, ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas gali būti naudojamas audito tikslams pasiekti kokio pobūdžio ir kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas gali būti naudojamas konkrečiomis aplinkybėmis.

A6. Tai, kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą, taip pat vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygis yra ypač svarbūs nustatant, ar naudoti vidaus audito funkciją atliekančių darbą konkrečiomis aplinkybėmis, ir jeigu taip, tai kokio pobūdžio ir kokia apimtimi jį naudoti.

A7. Objektyvumas reiškia gebėjimą atlikti tokias užduotis nešališkai, nesukeliant interesų konflikto arba nepasiduodant netinkamai kitų asmenų įtakai, skatinančiai nepaisyti profesinių sprendimų. Veiksniai, kurie gali daryti įtaką išorės auditoriaus atliekamam vertinimui, yra tokie:

- ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas, įskaitant jiems suteiktus įgaliojimus ir jų atskaitingumą, padeda palaikyti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų gebėjimą būti nešališkais, nesukelti interesų konflikto arba nepasiduoti netinkamai kitų asmenų įtakai, skatinančiai nepaisyti profesinių sprendimų. Pavyzdžiui, ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys atsiskaito už valdymą atsakingiems asmenims arba tam tikrus įgaliojimus turinčiam pareigūnui, arba, jeigu vidaus audito funkciją atliekantys asmenys atsiskaito vadovybei, ar jie turi galimybę tiesiogiai kreiptis į už valdymą atsakingus asmenis;

- ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys neturi viena kitai prieštaraujančių pareigų, pavyzdžiui, valdymo ar veiklos pareigų, ar atsakomybių, nesusijusių su vidaus audito funkcija;

- ar už valdymą atsakingi asmenys prižiūri, kaip priimami įdarbinimo sprendimai, susiję su vidaus audito funkcija, pavyzdžiui, kaip nustatoma tinkama atlygio už darbą politika;

- ar vadovybė arba už valdymą atsakingi asmenys yra nustatę kokių nors vidaus audito funkciją atliekančių asmenų suvaržymų arba apribojimų, pavyzdžiui, dėl vidaus audito funkciją atliekančių asmenų pastebėjimų perdavimo išorės auditoriui;

- ar vidaus auditoriai yra atitinkamų profesinių organizacijų nariai ir dėl jų narystės būtina laikytis atitinkamų profesinių standartų, susijusių su objektyvumu, arba ar jų vidaus politikoje numatyta siekti tokio paties objektyvumo.

A8. Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencija reiškia reikiamo lygio funkciją atliekančių asmenų žinių ir įgūdžių įgijimą bei išlaikymą, kad jiems priskirtas užduotis galėtų atlikti kruopščiai ir laikydamiesi taikomų profesinių standartų. Veiksniai, kurie gali turėti įtakos išorės auditoriaus sprendimui, yra tokie:

- ar vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims suteikta pakankamai ir tinkamų išteklių, atsižvelgiant į įmonės dydį ir jos veiklos pobūdį;

- ar yra nustatyta vidaus auditorių priėmimo į darbą ir mokymo bei skyrimo vidaus audito užduotims atlikti tvarka;

- ar vidaus auditoriai turi tinkamą techninį pasirengimą ir vidaus audito patirties. Svarbūs kriterijai, kuriuos galėtų apsvarstyti išorės auditorius, atlikdamas vertinimą, yra, pavyzdžiui, vidaus auditoriaus turima tinkama profesinė kvalifikacija arba patirtis;

- ar vidaus auditoriai turi reikalingų žinių, susijusių su įmonės finansinių ataskaitų rengimu ir taikoma finansinės atskaitomybės tvarka, ir ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys turi įgūdžių (pavyzdžiui, su konkrečia pramone susijusių žinių), reikalingų atlikti darbą, susijusį su įmonės finansinėmis ataskaitomis;
- ar vidaus auditoriai yra atitinkamų profesinių organizacijų, kurios reikalauja, kad jie laikytųsi atitinkamų profesinės veiklos standartų, įskaitant reikalavimus nuolat kelti kvalifikaciją, nariai.

A9. Objektyvumas ir kompetencija gali būti laikomi kaip vienas nuo kito neatsiejami dalykai. Kuo labiau vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą ir kuo aukštesnis funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygis, tuo labiau tikėtina, kad išorės auditorius naudosis funkciją atliekančių asmenų darbu ir naudos jį daugiau sričių. Tačiau organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros, kurie padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą, negali kompensuoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos trūkumo. Taip pat aukšto lygio vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencija negali kompensuoti organizacinio statuso ir metodų bei procedūrų, kurie nepadeda tinkamai palaikyti vidaus auditorių objektyvumo.

Sisteminio ir disciplinuoto požiūrio laikymasis (žr. 15 dalies c punktą)

A10. Jeigu planuodami, atlikdami, prižiūrėdami, peržiūrėdami ir dokumentuodami savo veiklą vidaus audito funkciją atliekantys asmenys laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio, jų veikla skiriasi nuo bet kurios kitos stebėsenos kontrolės veiklos, kuri gali būti vykdoma įmonėje.

A11. Veiksniai, kurie gali turėti įtakos išorės auditoriui nustatant, ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio, yra tokie:

- dokumentuotų vidaus audito procedūrų arba gairių, kurios apima tokias sritis, kaip rizikos vertinimas, darbo programos, dokumentavimas ir ataskaitų rengimas, ir kurių pobūdis bei apimtis atitinka įmonės dydį ir aplinkybes, buvimas, tinkamumas ir naudojimas;
- ar vidaus audito funkciją atliekantys asmenys turi tinkamą kokybės kontrolės politiką ir procedūras, pavyzdžiui, 1-ajame TKKS[16] nurodytą politiką ir procedūras, kurios taikytinos vidaus audito funkcijai (pavyzdžiui, susijusios su vadovavimu, žmogiškaisiais ištekliais ir užduoties vykdymu), arba kokybės kontrolei keliamus reikalavimus, nurodytus atitinkamų profesinių organizacijų vidaus auditoriams parengtuose standartuose. Tokios organizacijos taip pat gali nustatyti atitinkamus reikalavimus, tokius kaip periodinius išorinius kokybės vertinimus.

Aplinkybės, kurioms esant negalima naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo (žr. 16 dalį)

A12. Išorės auditoriui įvertinus, ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda tinkamai palaikyti vidaus auditorių objektyvumą, taip pat įvertinus vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygį ir tai, ar jie laikosi sisteminio ir disciplinuoto požiūrio, gali paaiškėti, kad su funkciją atliekančių asmenų darbo kokybe susijusi rizika yra pernelyg reikšminga, dėl to būtų netinkama naudoti bet kurį funkciją atliekančių asmenų darbą kaip audito įrodymą.

[16] 1-asis tarptautinis kokybės kontrolės standartas (TKKS) „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“.

A13. Svarbu A7, A8 ir A11 dalyse nurodytus veiksnius apsvarstyti kiekvieną atskirai ir visus kartu, nes dažnai pagal atskirą veiksnį neįmanoma nuspręsti, kad vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas negali būti naudojamas audito tikslams pasiekti. Pavyzdžiui, vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas yra ypač svarbus vertinant grėsmes vidaus auditorių objektyvumui. Jeigu vidaus audito funkciją atliekantys asmenys atsiskaito vadovybei, tai būtų laikoma reikšminga grėsme funkcijos objektyvumui, nebent kiti veiksniai, tokie kaip aprašyti šio TAS A7 dalyje, visi kartu paėmus yra pakankama apsaugos priemonė, leidžianti sumažinti grėsmę iki priimtino lygio.

A14. Be to, TBESV parengtame kodekse[17] teigiama, kad savikontrolės grėsmė kyla tais atvejais, kai išorės auditorius sutinka atlikti vidaus audito paslaugų teikimo užduotį audito klientui ir kai tokių paslaugų rezultatai bus naudojami atliekant auditą. Taip yra dėl to, kad užduoties grupė gali pasinaudoti vidaus audito tarnybos darbo rezultatais šiuos rezultatus nepakankamai įvertinusi arba netaikydama tokio profesinio skepticizmo, koks būtų taikomas, jeigu vidaus audito darbą būtų atlikę asmenys, kurie nėra audito įmonės darbuotojai. TBESV kodekse[18] nurodyti draudimai, taikomi tam tikromis aplinkybėmis, ir apsaugos priemonės, kurios gali būti naudojamos grėsmei sumažinti iki priimtino lygio kitomis aplinkybėmis.

Galimo naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo pobūdžio ir apimties nustatymas

Veiksniai, turintys įtakos nustatant galimo naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo pobūdį ir apimtį (žr. 17–19 dalis)

A15. Jeigu išorės auditorius nustato, kad vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbas gali būti naudojamas audito tikslams pasiekti, pirmiausia jis turi apsvarstyti, ar vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo, kuris buvo atliktas arba kurį planuojama atlikti, numatytas pobūdis ir apimtis yra tinkami pagal bendrą audito strategiją ir audito planą, kuriuos išorės auditorius parengė pagal 300-ąjį TAS[19].

A16. Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo, kurį galėtų naudoti išorės auditorius, pavyzdžiai yra tokie:

- kontrolės priemonių efektyvumo tikrinimas;
- pagrindinės procedūros, kai reikia priimti ribotą sprendimą;
- inventorizacijos stebėjimas;
- ūkinių operacijų atsekimas informacinėje sistemoje, kuri yra svarbi finansinei atskaitomybei;
- atitikties priežiūros reikalavimams tikrinimas;
- kai kuriomis aplinkybėmis patronuojamųjų bendrovių, kurios nėra reikšmingi grupės komponentai, finansinės informacijos auditas arba peržiūra (jeigu tai neprieštarauja 600-ojo TAS reikalavimams)[20].

[17] Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos Buhalterių profesionalų etikos kodekso (TBESV kodeksas) 290.199 skyrius.
[18] BTESV kodekso 290.195−290.200 skyriai.
[19] 300-asis TAS „Finansinių ataskaitų audito planavimas“.
[20] 600-asis TAS „ Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų auditorių darbą)“.

A17. Išorės auditoriui nustatant naudojamo vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo numatomą pobūdį ir apimtį, įtakos turi išorės auditoriaus įvertinimas, kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda tinkamai palaikyti vidaus auditorių objektyvumą, taip pat vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygio įvertinimas, kaip tai nurodyta šio TAS 18 dalyje. Be to, išorės auditoriaus atliekamam vertinimui įtakos turi sprendimų kiekis, būtinas planuojant, atliekant ir vertinant tokį darbą, taip pat įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika tvirtinimų lygmeniu. Be to, yra aplinkybių, aprašytų šio TAS 16 dalyje, kurioms esant išorės auditorius negali naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo audito tikslams pasiekti.

Sprendimai, priimami planuojant ir atliekant audito procedūras bei vertinant rezultatus (žr. 18 dalies a punktą ir 30 dalies a punktą)

A18. Kuo daugiau sprendimų reikia priimti planuojant ir atliekant audito procedūras bei vertinant audito įrodymus, tuo daugiau procedūrų išorės auditorius turės atlikti tiesiogiai pagal šio TAS 18 dalį, nes naudodamas vien tik vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą išorės auditorius nesurinks pakankamų tinkamų audito įrodymų.

A19. Kadangi išorės auditorius visiškai atsako už pareikštą auditoriaus nuomonę, todėl atlikdamas audito užduotį išorės auditorius privalo priimti reikšmingus sprendimus pagal 18 dalį. Reikšmingi sprendimai yra šie:

- reikšmingo iškraipymo rizikos įvertinimas;
- atliktų testų pakankamumo vertinimas;
- vadovybės naudojamos veiklos tęstinumo prielaidos tinkamumo vertinimas;
- reikšmingų apskaitinių įvertinimų vertinimas; ir
- finansinėse ataskaitose atskleistos informacijos ir kitų dalykų, turinčių įtakos auditoriaus išvadai, tinkamumo vertinimas.

Įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika (žr. 18 dalies b punktą)

A20. Kuo didesnė įvertinta tam tikros sąskaitos likučio, ūkinių operacijų grupės arba atskleistos informacijos reikšmingo iškraipymo rizika, tuo daugiau reikia priimti sprendimų planuojant ir atliekant audito procedūras bei vertinant jų rezultatus. Tokiais atvejais išorės auditorius turės atlikti daugiau procedūrų tiesiogiai pagal šio TAS 18 dalį ir atitinkamai turės naudoti mažiau vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo, kad galėtų surinkti pakankamų tinkamų audito įrodymų. Be to, kaip paaiškinta 200-ajame TAS,[21] kuo didesnė įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika, tuo daugiau įtikinamų įrodymų reikia išorės auditoriui, todėl jis turės atlikti daugiau tiesioginio darbo.

A21. Kaip paaiškinta 315-ajame TAS (persvarstytame),[22] esant reikšmingai rizikai būtini specialūs audito svarstymai, todėl išorės auditoriaus galimybės naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą dėl reikšmingos rizikos bus apribotos procedūromis, kurias atliekant reikia priimti ribotą sprendimą. Taip pat, jeigu reikšmingo iškraipymo rizika yra bet kokia, išskyrus mažą, mažai tikėtina, kad, naudojant vien tik vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą, bus įmanoma sumažinti audito riziką iki priimtinai mažo lygio ir išorės auditoriui nebereikės tiesiogiai atlikti kai kurių testų.

[21] 200-ojo TAS A29 dalis.
[22] 315-ojo TAS (persvarstyto) 4 dalies e punktas.

A22. Jeigu išorės auditorius atlieka procedūras pagal šį TAS, jam gali prireikti pakartotinai atlikti savo reikšmingo iškraipymo rizikos vertinimą. Todėl tai gali turėti įtakos išorės auditoriui nustatant, ar naudoti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbą ir ar būtina toliau taikyti šį TAS.

Už valdymą atsakingų asmenų informavimas (žr. 20 dalį)

A23. Pagal 260-ąjį TAS[23] išorės auditorius privalo informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį ir atlikimo laiką. Planuojamas vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas yra neatskiriama išorės auditoriaus bendrosios audito strategijos dalis, todėl yra svarbus už valdymą atsakingiems asmenims norint suprasti siūlomą audito metodiką.

Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo naudojimas

Aptarimas ir suderinimas su vidaus audito funkciją atliekančiais asmenimis (žr. 21 dalį)

A24. Jeigu su vidaus audito funkciją atliekančiais asmenimis aptariamas planuojamas naudoti jos darbas siekiant suderinti tam tikrą veiklą, būtų naudinga į aptarimą įtraukti tokius klausimus:

- tokio darbo atlikimo laiką;
- atliekamo darbo pobūdį;
- audito aprėptį;
- finansinių ataskaitų, kaip visumos, reikšmingumą (ir, jeigu taikoma, tam tikrų ūkinių operacijų grupių, sąskaitų likučių arba atskleistos informacijos reikšmingumo lygį arba lygius) ir darbinį reikšmingumą;
- straipsnių ir imties dydžio pasiūlytus pasirinkimo metodus;
- atlikto darbo dokumentavimą;
- peržiūros ir ataskaitų teikimo procedūras.

A25. Išorės auditorius gali veiksmingai suderinti darbus su vidaus audito funkciją atliekančiais asmenimis, jei, pavyzdžiui:

- klausimai aptariami tam tikru periodiškumu per visą laikotarpį;
- išorės auditorius informuoja vidaus audito funkciją atliekančius asmenis apie reikšmingus dalykus, kurie gali turėti jai įtakos;
- išorės auditoriui paaiškinamos atitinkamos vidaus audito funkciją atliekančių asmenų ataskaitos ir jis turi galimybę gauti tokias ataskaitas ir yra informuojamas apie bet kokius reikšmingus dalykus, kuriuos funkciją atliekantys asmenys pastebi ir kurie gali turėti įtakos išorės auditoriaus darbui, kad išorės auditorius galėtų apsvarstyti tokių dalykų poveikį audito užduočiai.

A26. 200-ajame TAS[24] nurodyta, kodėl planuodamas ir atlikdamas auditą auditorius turi laikytis profesinio skepticizmo požiūrio, taip pat atkreipti dėmesį į informaciją, dėl kurios jis galėtų suabejoti dokumentų ir atsakymų į paklausimus, kurie gali būti naudojami kaip audito įrodymai, patikimumu. Be to, jeigu išorės auditorius bendrauja su vidaus audito funkciją atliekančiais asmenimis per visą užduoties laikotarpį, vidaus auditoriai gali pasinaudoti galimybe atkreipti išorės auditoriaus dėmesį į dalykus, kurie gali turėti įtakos jo darbui[25].

[23] 260-ojo TAS 15 dalis.
[24] 200-ojo TAS 15 ir A18 dalys.
[25] 315-ojo TAS (persvarstyto) A116 dalis.

Tokiu atveju išorės auditorius galėtų atsižvelgti į tokią informaciją nustatydamas ir vertindamas reikšmingo iškraipymo riziką. Taip pat, jeigu remiantis tokia informacija būtų pastebėti požymiai, rodantys, kad gali būti padidėjusi finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo rizika arba rizika dėl faktinės, įtariamos arba numanomos apgaulės, išorės auditorius gali į tai atsižvelgti nustatydamas reikšmingo iškraipymo riziką dėl apgaulės pagal 240-ojo TAS[26].

Vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo tinkamumo nustatymo procedūros (žr. 23–24 dalis)

A27. Išorės auditoriaus audito procedūros, taikomos viso vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo pagrindu, kurį planuoja naudoti išorės auditorius, suteikia pagrindą, kuriuo remiantis vertinama bendra atlikto funkciją atliekančių asmenų darbo kokybė ir objektyvumas.

A28. Procedūros, kurias išorės auditorius gali atlikti siekdamas įvertinti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo ir padarytų išvadų kokybę, be pakartotinio jų atlikimo pagal 24 dalį, apima:

- paklausimų atitinkamiems vidaus audito funkciją atliekantiems asmenims pateikimą;
- vidaus audito funkciją atliekančių asmenų atliekamų procedūrų stebėjimą;
- vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo programos ir darbo dokumentų peržiūrą.

A29. Kuo daugiau sprendimų reikia priimti, kuo didesnė reikšmingo iškraipymo rizika, kuo mažiau vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda tinkamai palaikyti vidaus auditorių objektyvumą arba kuo mažesnis vidaus audito funkciją atliekančių asmenų kompetencijos lygis, tuo daugiau audito procedūrų išorės auditorius turi atlikti viso funkciją atliekančių asmenų darbo pagrindu, kad galėtų pagrįsti sprendimą naudoti funkciją atliekančių asmenų darbą renkant pakankamus tinkamus audito įrodymus, kuriais remiantis pateiks auditoriaus nuomonę.

Pakartotinas atlikimas (žr. 24 dalį)

A30. Pagal šį TAS pakartotinis atlikimas – tai kai išorės auditorius savarankiškai atlieka procedūras, kad galėtų patvirtinti vidaus audito funkciją atliekančių asmenų gautas išvadas. Tikslas gali būti pasiektas tikrinant straipsnius, kuriuos jau patikrino vidaus audito funkciją atliekantys asmenys, arba, jeigu neįmanoma to padaryti, tas pats tikslas gali būti pasiektas tikrinant pakankamai kitų panašių straipsnių, kurių vidaus audito funkciją atliekantys asmenys iš tikrųjų netikrino. Pakartotinis atlikimas leidžia surinkti įtikinamesnių įrodymų dėl vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo tinkamumo palyginti su kitomis A28 dalyje nurodytomis procedūromis, kurias išorės auditorius gali atlikti. Nors išorės auditoriui nebūtinas pakartotinis atlikimas visose naudojamo audito funkciją atliekančių asmenų darbo srityse, tam tikras pakartotinis atlikimas būtinas viso vidaus audito funkciją atliekančių asmenų darbo pagrindu, kurį išorės auditorius planuoja naudoti pagal 24 dalį. Labiau tikėtina, kad išorės auditorius imsis pakartotinio atlikimo tose srityse, kuriose vidaus audito funkciją atliekantys asmenys priėmė daugiau sprendimų planuodami, atlikdami audito procedūras ir vertindami jų rezultatus, taip pat didesnės reikšmingo iškraipymo rizikos srityse.

[26] 315-ojo TAS (persvarstyto) A11 dalis, susijusi su 240-uoju TAS „Auditoriaus atsakomybė dėl apgaulės, atliekant finansinių ataskaitų auditą“.

Sprendimas, ar naudoti, kokiose srityse ir kokia apimtimi naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą

Sprendimas, ar atliekant auditą gali būti naudojama tiesioginė vidaus auditorių pagalba (žr. 5 ir 26–28 dalis)

A31. Jeigu pagal jurisdikcijų įstatymus ar teisės aktus draudžiama naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, grupės auditoriai turėtų įvertinti, ar draudimas taip pat taikomas komponentų auditoriams, ir, jeigu jis taikomas, apie tai nurodyti komponento auditoriams skirtame pranešime[27].

A32. Kaip nurodyta šio TAS A7 dalyje, objektyvumas reiškia gebėjimą atlikti tokias užduotis nešališkai, nesukeliant interesų konflikto arba nepasiduodant netinkamai kitų asmenų įtakai, skatinančiai nepaisyti profesinių sprendimų. Vertinant, ar kyla grėsmė vidaus auditoriaus objektyvumui ir tai ar ji yra reikšminga, reikėtų atkreipti dėmesį į šiuos veiksnius:

- kokia apimtimi vidaus audito funkciją atliekančių asmenų organizacinis statusas ir atitinkami metodai bei procedūros padeda palaikyti vidaus auditorių objektyvumą[28].
- šeimos ir asmeniniai ryšiai su asmeniu, dirbančiu įmonėje arba atsakingu už tam tikrus darbus įmonėje, su kuria susijęs darbas;
- sąsajos su įmonės skyriumi ar padaliniu, su kuriuo susijęs darbas;
- reikšmingi finansiniai interesai įmonėje, išskyrus atlyginimus, kurie mokami tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir kitiems panašaus pareigų lygio darbuotojams.

Papildomų naudingų nuorodų gali būti pateikta atitinkamų vidaus auditorių profesinių sąjungų išleistoje medžiagoje.

A33. Taip pat tam tikromis aplinkybėmis gali kilti tokia didelė grėsmė vidaus auditoriaus objektyvumui, kurios neįmanoma sumažinti iki priimtino lygio jokiomis apsaugos priemonėmis. Pavyzdžiui, apsaugos priemonių tinkamumą lemia per auditą atliekamo darbo svarba, todėl pagal 30 dalies a ir b punktus draudžiama naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą atliekant audito procedūras, kurių metų reikia priimti svarbius sprendimus dėl audito arba kurios susijusios su didesne įvertinta reikšmingo iškraipymo rizika, kai nepakanka vien tik sprendimo, kurį būtina priimti atlikus atitinkamas audito procedūras arba įvertinus gautus audito įrodymus. Tai taip pat būtų taikoma ir tais atvejais, kai atliekant darbą kyla savikontrolės grėsmė, todėl vidaus auditoriams draudžiama atlikti procedūras tokiomis aplinkybėmis, kurios nurodytos 30 dalies c ir d punktuose.

A34. Vertinant vidaus auditoriaus kompetencijos lygį, daugelį šio TAS A8 dalyje nurodytų veiksnių taip pat galima būtų pritaikyti kiekvienam vidaus auditoriui ir jam priskiriamam darbui atskirai.

Sprendimas, kokio pobūdžio ir kokios apimties darbą skirti atlikti vidaus auditoriui, kuris teikia tiesioginę pagalbą (žr. 29–31 dalis)

A35. Šio TAS A15–A22 dalyse pateiktos nuorodos, susijusios su darbo, kuris gali būti skiriamas vidaus auditoriams, pobūdžiu ir apimties nustatymu.

[27] 600-ojo TAS 40 dalies b punktas.
[28] Žr. A7 dalį.

A36. Spręsdamas, kokio pobūdžio darbą galima būtų skirti vidaus auditoriams, išorės auditorius turėtų būti atsargiu ir skirti jiems tik tokį darbą, kuris apima tinkamas priskirti sritis. Veiklos ir užduočių, kurias atliekant nebūtų tinkama naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, pavyzdžiai gali būti tokie:

- apgaulės rizikos aptarimas. Tačiau išorės auditoriai gali pateikti paklausimus organizacijos vidaus auditoriams dėl apgaulės rizikos pagal 315-ojo TAS (persvarstyto) nuostatas[29];
- audito procedūrų, apie kurias iš anksto nepranešama, kaip tai nurodyta 240-ajame TAS, nustatymas.

A37. 505-ajame TAS[30] nurodyta, kad išorės auditorius turi kontroliuoti išorės šalių patvirtinimų prašymus ir įvertinti išorės šalių patvirtinimo procedūrų rezultatus, todėl tokių procedūrų skyrimas vidaus auditoriams taip pat nebūtų tinkamas. Tačiau vidaus auditoriai gali padėti surinkti informaciją, kurios išorės auditoriui reika priimti sprendimą dėl išimčių atsakymuose į patvirtinimo prašymus.

A38. Būtinų priimti sprendimų kiekis ir reikšmingo iškraipymo rizika taip pat svarbūs siekiant nustatyti, kokį darbą galima būtų priskirti vidaus auditoriams, teikiantiems tiesioginę pagalbą. Pavyzdžiui, tam tikrais atvejais, kai gautinos sumos laikomos kaip didesnės rizikos sritis, išorės auditorius gali vidaus auditoriui, teikiančiam tiesioginę pagalbą, skirti patikrinti tokių sumų apmokėjimo pradelsimo trukmės tikslumą. Tačiau vertinant atidėjinių, sudarytų atsižvelgiant į pradelstas sumas, pakankamumą būtina priimti daugiau nei tik ribotą sprendimą, todėl tokios procedūros skyrimas vidaus auditoriui, teikiančiam tiesioginę pagalbą, nebūtų tinkamas.

A39. Nepaisant to, kad išorės auditorius teikia nurodymus, prižiūri ir peržiūri atliekamą darbą, gali susidaryti klaidingas suvokimas apie išorės auditoriaus nepriklausomumą atliekant audito užduotį, jeigu jis pernelyg dažnai naudoja tiesioginę vidaus auditorių pagalbą.

Tiesioginės vidaus auditorių pagalbos naudojimas (žr. 34 dalį)

A40. Kadangi vidaus audito funkcijas atliekantys asmenys nėra nepriklausomi nuo įmonės kaip išorės auditorius, kuris privalo būti nepriklausomas, kad galėtų pareikšti nuomonę apie finansines ataskaitas, vidaus auditorių, teikiančių tiesioginę pagalbą, atliekamo darbo priežiūra ir peržiūra iš esmės bus kitokio pobūdžio ir išsamesnė nei tai atvejais, kai darbą atlieka užduoties grupės nariai.

A41. Teikdamas nurodymus vidaus auditoriams, išorės auditorius gali, pavyzdžiui, priminti vidaus auditoriams informuoti išorės auditorių apie apskaitos ir audito problemas, nustatytas per auditą. Peržiūrėdamas vidaus auditorių atliktą darbą, išorės auditorius turėtų įvertinti, ar gauti įrodymai yra pakankami ir tinkami tam tikromis aplinkybėmis ir ar jie pagrindžia padarytas išvadas.

[29] 315-ojo TAS (persvarstyto) 6 dalies a punktas.
[30] 505-ojo TAS „Išorės šalių patvirtinimai“ 7 ir 16 dalys.

ATITINKAMI KITŲ TAS PAKEITIMAI

Pastaba. Toliau pateikti 1-ojo TKKS ir kitų TAS pakeitimai, kurie buvo atlikti priėmus 610-ąjį TAS „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ (2013 m. persvarstytą). Šie pakeitimai galioja 2014 m. gruodžio 15 d. ar vėliau prasidedančių laikotarpių finansinių ataskaitų auditui. Šiuose pakeitimuose nurodytų išnašų numeriai nesutampa su TAS, kurie bus keičiami, išnašų numeriais, todėl būtina pateikti nuorodas į šiuos TAS.

1-ojo TKKS *„Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“*

Apibrėžtys

12. Toliau pateikti 1-ajame TKKS vartojamų sąvokų paaiškinimai:

    f) užduoties grupė – visi užduotį vykdantys partneriai, darbuotojai ir visi audito įmonės ar tinklui priklausančios įmonės samdomi asmenys, kurie atlieka užduoties procedūras. Į užduoties grupę neįeina audito įmonės ar tinklui priklausančios įmonės samdyti išorės ekspertai. Sąvoka „užduoties grupė“ taip pat neapima asmenų, kurie priklauso kliento vidaus audito funkcijai ir kurie teikia tiesioginę pagalbą atliekant audito užduotį, kai išorės auditorius laikosi 610-ojo TAS (2013 m. perstvarstyto) reikalavimų[31].

220-asis TAS *„Finansinių ataskaitų kokybės kontrolė“*

Apibrėžtys

7. Toliau pateikti šiame TAS vartojamų sąvokų paaiškinimai:

    d) užduoties grupė – visi užduotį vykdantys partneriai, darbuotojai ir visi audito įmonės ar tinklui priklausančios įmonės samdomi asmenys, kurie atlieka audito užduoties procedūras. Į užduoties grupę neįeina audito įmonės ar tinklui priklausančios įmonės samdyti išorės ekspertai[32]. Sąvoka „užduoties grupė“ taip pat neapima asmenų, kurie priklauso kliento vidaus audito funkcijai ir kurie teikia tiesioginę pagalbą atliekant audito užduotį, kai išorės auditorius laikosi 610-ojo TAS (2013 m. perstvarstyto) reikalavimų[33].

260-asis TAS *„Už valdymą atsakingų asmenų informavimas“*

A14. Kiti su planavimu susiję dalykai, kuriuos butu galima aptarti su už valdymą atsakingais asmenimis:

- jeigu įmonėje yra vidaus audito funkcija, kaip išorės bei vidaus auditoriai gali geriausiai dirbti kartu konstruktyviai ir papildydami vienas kito darbą, įskaitant tai, kaip planuojama naudoti vidaus audito funkcijas atliekančių asmenų darbą ir koks suplanuotas tiesioginės vidaus auditorių pagalbos pobūdis ir apimtis[34].

[31] Pagal 610-ajį TAS „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ (2013 m. persvarstytą) tiesioginė pagalba yra apribota. Tai pat jame nurodoma, kad pagal įstatymus arba teisės aktus gali būti draudžiama auditoriui naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą. Todėl tiesioginę pagalbą galima naudoti tik tais atvejais, kai tai leidžiama.

[32] Sąvoka „auditoriaus ekspertas“ apibrėžta 620-ojo TAS „Auditoriaus eksperto darbo naudojimas“ 6 dalies a punkte.

[33] Pagal 610-ajį TAS „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ (2013 m. persvarstytą) tiesioginė pagalba yra apribota. Jame taip pat nurodyta, kad pagal įstatymus arba teisės aktus gali būti draudžiama auditoriui naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą. Todėl tiesioginę pagalbą galima naudoti tik tais atvejais, kai tai leidžiama.

[34] 610-ojo TAS (2013 m. persvarstyto) 20 ir 31 dalys.

300-asis TAS *„Finansinių ataskaitų audito planavimas“*

Priedas

Užduoties ypatybės

…

- ar įmonė turi vidaus audito funkciją, ir jeigu turi, kuriose srityse ir kokia apimtimi tokios funkcijos darbas gali būti naudojamas, arba gali būti naudojama tiesioginė vidaus auditorių pagalba atlikti auditą.

…

600-asis TAS *„Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų auditorių darbą)“*

5 priedas

Privalomi ir papildomi dalykai, nurodyti grupės užduoties grupės nurodymų laiške

Pagal šį TAS reikalaujami dalykai, apie kuriuos reikia informuoti komponento auditorių, pateikti pasvyruoju šriftu.

Dalykai, į kuriuos būtina atkreipti dėmesį planuojant komponento auditoriaus darbą, yra šie:

- *Etikos reikalavimai, kurių būtina laikytis atliekant grupės auditą, ypač nepriklausomumui keliami reikalavimai, pavyzdžiui, jeigu pagal įstatymus ar teisės aktus draudžiama grupės auditoriui naudoti tiesioginę vidaus auditorių pagalbą, grupės auditorius turi nuspręsti, ar toks draudimas taip pat galioja ir komponentų auditoriams, ir jeigu galioja, jį nurodyti komponentų auditoriams pateikiamame pranešime*[35].

[35] 610-ojo TAS „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ (2013 m. persvarstytas) A31 dalis.

TBF išleido tarptautinius audito standartus, tarptautinius užtikrinimo užduočių standartus, tarptautinius peržiūros užduočių standartus, tarptautinius susijusių paslaugų standartus, tarptautinius kokybės kontrolės standartus, tarptautines audito praktikos pastabas, parengiamuosius projektus, konsultacijų dokumentus ir kitus TAUSV leidinius bei jai priklauso visų šių leidinių autorių teisės.

TAUSV ir TBF neprisiima atsakomybės už asmens patirtus nuostolius, jeigu jis ėmėsi arba nesiėmė veiksmų remdamasis šio leidinio medžiaga, neatsižvelgiant į tai, ar tokie nuostoliai susidarė dėl aplaidumo arba kitų priežasčių.

TAUSV logotipai: „Tarptautinė audito ir užtikrinimo standartų valdyba“, „TAUSV“, „Tarptautiniai audito standartai“, „TAS“, „Tarptautiniai užtikrinimo užduočių standartai“, „TUUS“, „Tarptautiniai peržiūros užduočių standartai“, „TPUS“, „Tarptautiniai susijusių paslaugų standartai“, „TSPS“, „Tarptautiniai kokybės kontrolės standartai“, „TKKS“, „Tarptautinės audito praktikos pastabos“, „TAPP“, taip pat TBF logotipai „Tarptautinė buhalterių federacija" ir „TBF“ yra TBF prekių ir paslaugų ženklai.

2013 m. kovas. Autoriaus teisės © priklauso Tarptautinei buhalterių federacijai (TBF). Visos teisės saugomos. Leidžiama daryti šio dokumento kopijas, tik jeigu jos bus naudojamos mokymosi ar asmeniniais tikslais, nebus parduodamos ar platinamos, ir tik jeigu kiekviename kopijos egzemplioriuje yra įrašyta tokia eilutė: *2013 m. kovas. Autoriaus teisės © priklauso Tarptautinei buhalterių federacijai (TBF). Visos teisės saugomos. Naudojama TBF leidus. Norint gauti leidimą kopijuoti, saugoti arba perduoti šį dokumentą, kreiptis el. paštu permissions@ifac.org*. Priešingu atveju šį dokumentą galima kopijuoti, saugoti ar perduoti tik gavus raštišką TBF leidimą, išskyrus, jeigu leidžiama pagal įstatymą. Kreipkitės: permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-149-3

“Šį Tarptautinės audito ir užtikrinimo standartų valdybos (TAUSV) 610-ąjį tarptautinį audito standartą (2013 m. persvarstytą) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ 2013 m. kovo mėn. anglų kalba išleido Tarptautinė buhalterių federacija (TBF), 2014 m. gruodžio mėn. į lietuvių kalbą išvertė Lietuvos auditorių rūmai (LAR) ir platina su TBF leidimu. 610-ojo tarptautinio audito standarto (2013 m. persvarstyto) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ vertimo procesas buvo apsvarstytas TBF, o vertimas atliktas vadovaujantis “Politikos pareiškimu – TBF išleistų standartų vertimo ir platinimo politika”. Patvirtintas 610-ojo tarptautinio audito standarto (2013 m. persvarstyto) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ tekstas yra tas, kuris išleistas TBF anglų kalba.

© 2013 šio 610-ojo tarptautinio audito standarto (2013 m. persvarstyto) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ teksto anglų kalba autorinės teisės priklauso Tarptautinei buhalterių federacijai (TBF). Visos teisės saugomos.

© 2014 šio 610-ojo tarptautinio audito standarto (2013 m. persvarstyto) „Vidaus auditorių darbo naudojimas“ teksto lietuvių kalba autorinės teisės priklauso Tarptautinei buhalterių federacijai (TBF). Visos teisės saugomos.

Originalus pavadinimas: *International Standard on Auditing (ISA) 610 (Revised 2013), Using the Work of Internal Auditors* ISBN: 978-1-60815-149-3”

Paskelbė: IFAC International Federation of Accountants®

IAASB International Auditing and Assurance Standards Board®

529 Fifth Avenue, 6th Floor, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iaasb.org